VIIKONVAIHDE

VIIKON ÄLÄHDYS

Kaikissa asioissa ei löydy voittajaa eikä vähiten hävinnytkään ole aina kiistaton.

PÄHKINÄ

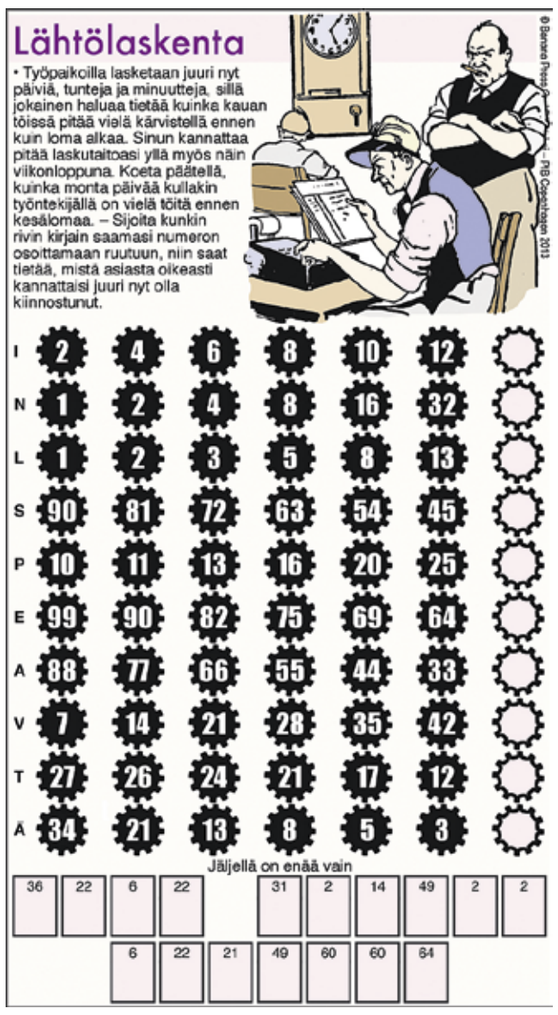

SUDOKU

Taso: Helppo

			1				2	9
			6	3		5	4	1
		4	5		2		7	
5						2	8	
		2	7		5	9		
	4	1						5
	8		9		3	1		
1	6	7		5	8			
9	2				1			

Sudoku-tehtävän 385 ratkaisu.

6	4	2	1	5	3	9	8	7
9	7	3	8	4	6	2	1	5
8	1	5	9	2	7	4	6	3
1	8	7	5	9	4	6	3	2
5	2	9	6	3	1	8	7	4
3	6	4	2	7	8	1	5	9
4	5	8	3	1	2	7	9	6
7	9	6	4	8	5	3	2	1
2	3	1	7	6	9	5	4	8

Tehtävä numero 386.

Täytä ristikko siten, että jokaisella pysty- ja vaakarivillä (ja paksuilla viivoilla rajatuissa 3 x 3 laatikoissa) on jokainen luku yhdestä yhdeksään. Kerran ja vain kerran! Apua Sudokun ratkaisuun osoitteessa: www.sudoku.org.uk

EDELLISEN RISTIKON RATKAISU

			T	A	V	I		S	T	O	P		R	A	U	L			P	O	I	S
			A	N	A	S	T	A	A		A	L	A	S		A	N	K	A	T		A
			I	S	A	T		A	V	I	O		A	V	U	T		A	K	S	U	T
			V	A	T	A		R	U	S	T	O	K	A	L	A		R	A	A	N	U
			A		I	H	O	T		M		S	A	L	L	I	N	E	N		I	
			L	O	A	T		A	P	I	L	A		T	A	L	O		U	R	A	L
				P		A	J	A	A		I	S	O	T		U	P	O	U	U	S	I
			H	A	R	J	A		U	K	K	E	L	I	N		P		S	O	U	L
			A	S	I	A	T		K	A	S	T	I		A	K	A	A		A		J
	L	I	P	U	T		N		A	S	E	M	A		J	Y	T	Ä		L	E	T	K	A
L	A	V	A		A	R	K	A				P		V	A	L	I	D	I	U	S		U
A	K	A	T		R	A	A	J	A	L	I	I	K	E		I	N	E	S	S	I	I	V	I
S	E	I	S		U	U	T	E		A	L	T	I	S		T	A	S	O		K	L	A	S
S	A	L	A	T	U	T		L	E	I	T		S	A	O	S		S	U	L	O	S	T	I
O	T	U	S		S	A	V	U		T	A	K	A	T		E	R	Ä	S		T	E	A	T

Onni Mäkipää (edessä) vetää ja Juho Jaskari työntää auraa, jotta peltoon saadaan vaot ja päästään istuttamaan.

Perunat maahan vanhan ajan tyyliin

Kymmenet eläkeläiset pääsivät perinteikkäisiin perunatalkoisiin Ikaalisissa. Multaan laitettiin vanhoja suomalaisia perinnelajikkeita sekä välitettiin nuoremmille oppia vanhoista työtavoista.

IKAALINEN (MT)
Kustaanpäivänä istutettiin perunat, koska sen jälkeen ei enää pitäisi hallan tulla, tiesi vanha kansa.

Ikivanhaa neuvoa noudatettiin viime viikolla Koveron perinnetilalla Seitsemisen kansallispuistossa Ikaalisissa. Metsähallituksen ylläpitämän Seitsemisen luontokeskuksen järjestämissä istutustalkoissa ahersi viisikymmenpäinen joukko paikallisia eläkeläisiä.

Perunat laitettiin multiin perinteisiä työkaluja käyttäen käsipelillä. Menneiden aikojen tunnelmaa luotiin myös vaatetuksella ja haitarin säestyksellä laulaneella Korsukuorolla.

”Vähän pääsin tunnelmaan. Luulen kuitenkin, että muistoissa on paljon ajan kultaamaa patinaa”, istutuksiin osallistunut parkanolainen **Eikka Westerlund** tuumi.

”Ei tämä kevyttä puuhaa ole. Auraa on raskasta vetää, koska se kiertää helposti, eikä vaosta silloin tule suora.”

Perunamaalla lapsuudessa

Parkanolaiselle **Kaarina Leponiemelle** perunoiden istutus on tuttua puuhaa lapsuudesta. Edellisestä kerrasta on kuitenkin aikaa jo nelisenkymmentä vuotta.

”Lapsena kävin naapurissa istuttamassa perunaa, kun pyydettiin. Kun olin lapsi, koulusta annettiin syksyisin perunankaivuloma sitä varten, että lapset pääsivät nostamaan perunaa.”

Vaikka itse työ on tuttua, joitakin eroja Leponiemi keksii nykypäivän ja vuosikymmenten takaisten toimien välille.

”Nykyään on kumikäsineet, ei ollut ennen. Syljimme käsiimme, koska kuivat perunat tuntuivat ilkeiltä.”

Vielä nykyäänkin Leponiemen perheessä kasvatetaan perunoita omassa maassa.

”Mieheni hoitaa sen homman. Tänäkin keväänä on laitettu perunat maahan, ja ne ovat jo taimella.”

Myös Westerlund on ollut perunamaalla lapsuudessaan, vaikka omaa peltoa ei hänellä ole koskaan ollut. Enää oman perunamaan perustaminen ei ole edes suunnitelmissa.

”Selkä ei kestä perunan viljelyä. Edellisestä kerrasta perunamaalla on ehtinyt kulua kymmenisen vuotta.”

Vaikka sekä Leponiemellä että Westerlundilla oli vierähtänyt tovi viime käynnistä perunamaalla, työkalujen käyttö muistui mieleen vaivatta.

”Välineet eivät ole muuttuneet miksikään vuosien aikana. Vain muovia on tullut varsiin”, Westerlund pohdiskelee.

Muistelot työn lomassa

Koveron perinnetilan istutettiin vanhoja perinneperunalajikkeita. Kasvamaan laitettiin ainakin Koijaria ja Hätäläistä.

”Talkoot ovat osa Metsähallituksen luontopalveluiden Luononhoito-Life-hanketta, jossa hoidetaan uhanalaista luontoa. Tästä syystä istutimme vanhoja suomalaisia lajikkeita”, tapahtuman järjestelyihin osallistunut Seitsemisen luontokeskuksen asiakasneuvoja **Minna Kyrönviita** kertoo.

”Metsähallituksella on Senior Ranger -toimintaa, jonka tarkoitus on siirtää nuoremmille oppia perinteisistä työtavoista. Nämä talkoot ovat juuri sitä.”

Paikalle saapuneet eläkeläiset olivat riuskaa työväkeä, sillä perunat olivat maassa puolessa tunnissa.

”Töiden lomassa moni rupesi muistelemaan menneitä. Tämä ympäristö ja paikka varmasti innoittavat kertomaan tarinoita”, Kyrönviita pohtii.

”Tunnelma oli iloinen, ja talkoot saivat tavattoman innostuneen vastaanoton eläkeläisiltä. Toivottavasti tästä voidaan tehdä jokavuotinen perinne.”

Syntyi perinnettä tai ei, se ainakin on varmaa, että Tyynen päivänä 18. syyskuuta pidetään perunannostotalkoot.

”Puhetta on ollut, että tullaan noukkimaan pois se, mitä on istutettu”, Westerlund paljastaa hymyillen.

ANNIINA KESO

SAARA OLKKONEN

Eikka Westerlundille perunan istutus on tuttua puuhaa jo lapsuusvuosilta, ja tästä syystä työkalut pysyivät käsissä vanhasta muistista. Työntouhussa myös Kaarina Leponiemi (vas.) ja Koveron tilan kesäemäntä Helena Ahonen.

AIKATAULU

Varhaisperunan istutus ennen ja nyt

Vanha kansa sanoi, että Kustaanpäivänä (6.6.) istutettiin perunat, jottei enää olisi hallanvaaraa.
Tänä vuonna varhaisperuna laitettiin etelässäkin maahan vasta huhtikuun loppupuolella.
Viime vuonna varhaisperunan istutukseen päästiin maaliskuun lopulla.
Tämänvuotinen kotimainen varhaisperuna tekee vasta tuloaan kauppoihin.
Tavallisesti varhaisperuna ehtii myyntiin lakkiaisiin ja valmistujaisiin mennessä.
Turussa vietetään Neitsytperunafestivaalia lauantaihin 15.6. asti, Itäinen Rantakatu 12.

Koveron tilan penkkeihin laitettiin vanhoja ja perinteisiä suomalaisia perunalajikkeita.

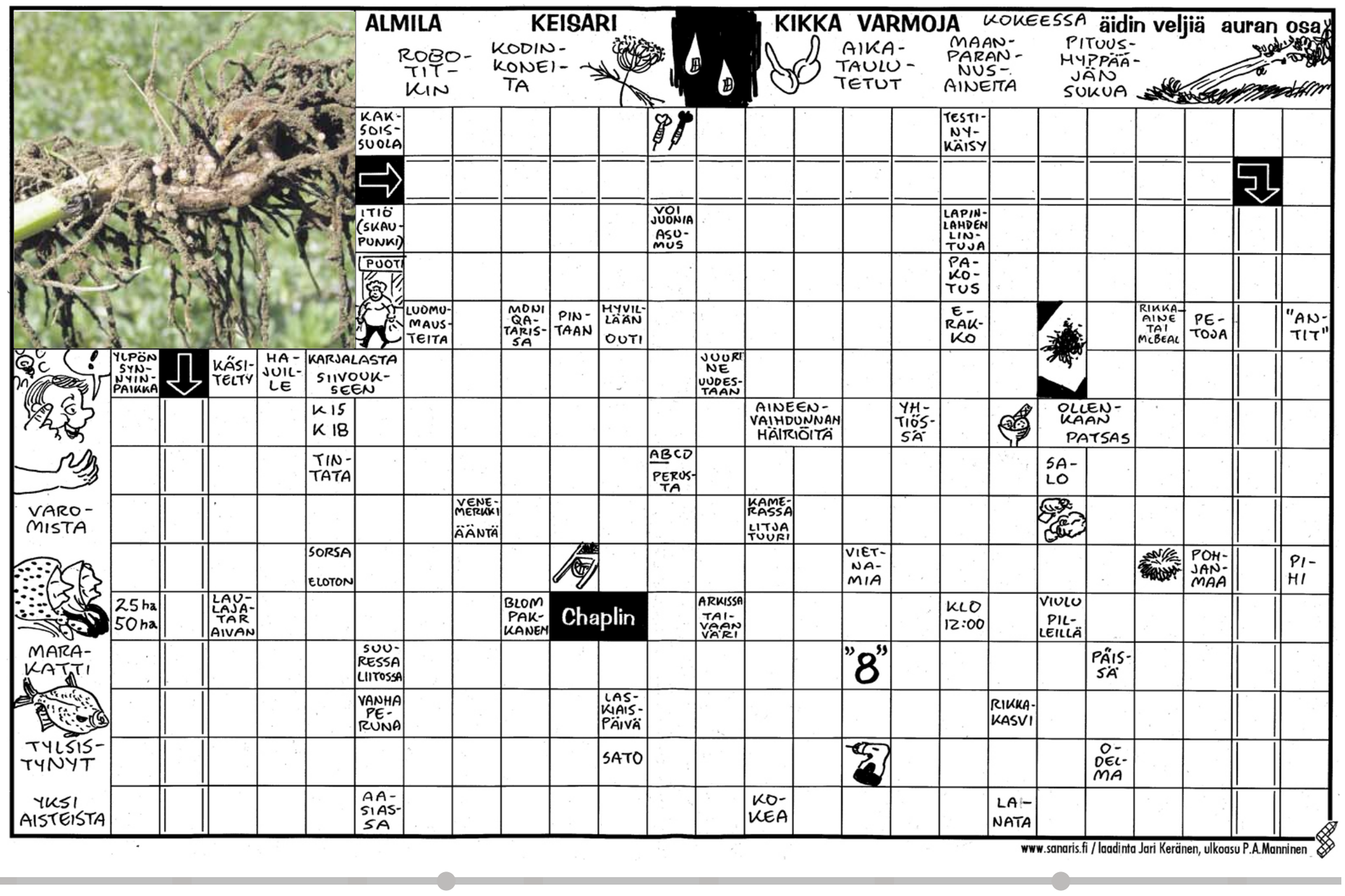

www.sanaris.fi / laadinta Jari Keränen, ulkoasu P.A.Manninen